

Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa

§ 83 Remiss av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Dnr NKAf-2024-00108

Föredragande: Catharina Pålsson

Beslut

Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa beslutar:

Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa har tagit del av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet och har inga synpunkter på promemorian. Höors kommun lämnar inga synpunkter i sitt remissvar till Utbildningsdepartementet.

Ärendebeskrivning

Promemoria innehåller förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Av utredningens direktiv framgår att utredningen ska se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig. I arbetet med översynen och förslaget till ny förordning har utredningen valt att i stället använda sig av begreppen fredstida krissituationer och höjd beredskap, vilket redogörs för närmare i avsnitt 5.2. Samtliga begrepp används dock för tydlighets skull i promemorian eftersom en del av referensmaterialet hänför sig till äldre utredningar och bestämmelser.

I arbetet med översynen ska överväganden göras kring enskilda huvudmäns ansvar vid höjd beredskap. De föreskrifter som reglerar olika skolformers verksamhet vid krig och krigsfara är inte anpassade till hur verksamheter på skolområdet är organiserade i dag, till exempel omfattas inte enskilda huvudmän. Vidare är det av stor vikt att samhället vid såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning.

I promemorian föreslås en ny förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Förordningen ersätter de två nu gällande förordningarna på området och ska tillämpas vid en fredstida krissituation eller när regeringen har beslutat att det råder höjd beredskap.

Förslagen inkluderar även ändringar i skollagen (2010:800) som möjliggör författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Bland annat införs en möjlighet att vid fredstida krissituationer tillfälligt stänga verksamheter på skolområdet och en bestämmelse som rör planläggning av skolverksamheten inför fredstida krissituationer och höjd beredskap. Ett bemyndigande införs också som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter avseende enskilda huvudmäns uppgifter under höjd beredskap. Förslagen i promemorian syftar i huvudsak till att möjliggöra för

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa

skolhuvudmän att under fredstida krissituationer eller höjd beredskap fortsätta att bedriva skolverksamhet, detta genom att bland annat göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning. Flera av bestämmelserna från de gällande förordningarna överförs till den nya förordningen, men i ett omarbetat utförande.

Utredningen föreslår vidare att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska fastställa vilka utbildningar som är att betrakta som samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasialnivå vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Utredningen lämnar även förslag om att kommunen vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ges ett samordningsansvar för kommunikation med och information till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet.

Vidare föreslås att ett nytt begrepp införs i skollagen, allvarliga störningar av lokal art, som är tänkt att tillämpas vid krissituationer som inte uppfyller kriterierna för en fredstida krissituation men ändå påverkar huvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna.

Med anledning av att relevanta bestämmelser i lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid överförs till skollagen föreslår utredningen att den förstnämnda lagen ska upphävas.

Det har inte funnits några egentliga alternativa lösningar till utredningens förslag. Behovet av en moderniserad reglering är tydligt bland annat eftersom den befintliga regleringen inte omfattar samtliga huvudmän och inte heller är anpassad till de tekniska möjligheter som i dag finns att tillgå.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Bakgrund

Regeringskansliet beslutade den 9 maj 2023 att uppdra åt en utredare att biträda Utbildningsdepartementet med att se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig (U 2023:B).

Protokollsanteckning

Arno Verner (MP) lämnar en protokollsanteckning med följande lydelse:

Under rådande omständigheter i världsläget kan man ifrågasätta varför det inte går att omsätta förslaget i praktik tidigare.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse
2. Promemoria

Beslutet ska skickas till

Utbildningsdepartementet